

SEDMI KONTINENT

filmsko obrazovni program za škole i vrtiće
Udruga Djeca susreću umjetnost

www.sedmikontinent.org

A N A L I Z A

IGRANOGA FILMA *Billy Elliot* (2000.)

REDATELJ: Stephen Daldry

(PREPORUČENA DOB: +11)

Vrijednosti koje osvještujemo i razvijamo uz film:

Istaknuto je koliko je važno slijediti svoje snove, biti uporan i nepokolebljiv. Važno je i prihvaćanje u obitelji i kako ljubav često nadvlada i različite predrasude. Snovi se stavrno ne ostvaruju ni lako, ni jednostavno – važno je ne odustati.

Pripremili:

Višnja Vukašinović, filmska kritičarka, profesorica engleskog jezika i komparativne književnosti

Snježana Gabelić, prof. Hrvatskoga jezika i književnosti

Mentor i recenzent:

dr. sc. Marina Gabelica, docentica na Učiteljskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu

SADRŽAJ

SADRŽAJ	2
UVOD.....	3
1. OBAVIJESTI O FILMU.....	3
2000. godine osvojio je sljedeće nagrade:.....	4
2. ESEJ O FILMU.....	6
3. METODIČKI PRIJEDLOZI ZA PRIPREMU, OBRADU I PONAVLJANJE.....	8
3.1. AKTIVNOSTI PRIJE PROJEKCIJE FILMA.....	9
3.2. AKTIVNOSTI UZ PROJEKCIJU FILMA.....	10
3.3. AKTIVNOSTI NAKON PROJEKCIJE FILMA.....	10
3.4. AKTIVNOSTI NAKON OBRADU FILMA.....	14
4. OBAVIJESTI ZA UČITELJE I NASTAVNIKE.....	15
4.1. POJMOVNIK.....	15
4.2. IGRANI FILM <i>Billy Elliot</i> – ZA ČITANJE, ISTRAŽIVANJE I SAMOSTALAN RAD.....	17
5. RADNI LISTOVI ZA UČENIKE.....	18
NASTAVNI LISTIĆ, 2A.....	18
Planovi:	18
6. GALERIJA SLIKA.....	19

Obrazovni materijal uz igrani film Billy Elliot

Predmetnim sadržajem želi se učiteljima i djeci podastrijeti obavijesti o filmu, načini obrade teme filma te filmskih izražajnih sredstva pripremljenim aktivnostima i radnim listovima. Metodičke prijedloge za obradu, pripremu i ponavljanje pripremila je profesorica hrvatskoga jezika, a esej i pojmovnik filmska teoretičarka. Cilj je programa Sedmi kontinent poučiti najmlađe o filmu i filmom. Želja nam je da doživljaj filma bude potpun kako bi djeca bila motivirana za razgovora o filmu i u razredu.

1. OBAVIJESTI O FILMU

Redatelj: Stephen Daldry

Scenarij: Lee Hall

Producent: Greg Brenman, Jon Finn

Glazba: Stephen Warbeck

Montaža: John Wilson

Glume: Jamie Bell, Gary Lewis, Julie Walters,

Jamie Dreven

O redatelju

Sin pjevačice i bankara nije imao podršku za svoj kazališni interes, otac ga je nagovarao na posao u tvornici košulja, da pomogne obitelji. Kad je Daldry imao četrnaest, otac mu je umro, a on je nakon diplome na Sheffieldskom sveučilištu počeo raditi u British Theatru.

1989. u The Gate Theatru u Londonu počinje producirati niz uspješnih predstava ('Damned and Despair', 1991) sve do 1992. kada je postao direktor prestižnog Royale Court Teatra. Uspjeh predstave 'An Inspector Calls' 1992. donio mu je priznanje London Critics Circlea i Olivera za najboljeg redatelja. Predstava je ponovila uspjeh na Broadwayu gdje je osvojila priznatu kazališnu nagradu Tony.

Prvi rad za filmsku producersku kuću Working Title Films, kratki film 'Eight' (1998) dobio je nominaciju BAFT-e, britanskog pandana američkom Oscaru.

Prvi dugometražni film 'Billy Elliot' (2000), o dječaku iz britanske obitelji srednje klase koji unatoč očevom neodobravanju pohađa baletnu školu, oduševio je i kritiku i publiku, a posebno trinaestogodišnji Jamie Bell kao Elliot koji je dobio BAFTA-ino priznanje za najboljeg glumca (u konkurentnom društvu glumaca poput Tom Hanksa i Russell Crowea).

Daldryev sljedeći film, adaptacija Nobelom nagrađenog romana, 'The Hours' (2001) s Nicole Kidman, Meryl Streep, Julianne Moore i Ed Harrisom, dobio je mnoštvo nominacija i nagrada i učvrstio ga na A listi redatelja.

Nagrade i priznanja

2000. godine osvojio je sljedeće nagrade:

- UK - za najbolji britanski nezavisni film
- UK - za najboljeg redatelja
- Norveška, za najbolji strani prikazani film
- Alexander Korda Nagrada za najbolji britanski film
- za najbolju izvedbu glavnog glumca - Jamie Bell
- za najbolju izvedbu sporednog glumca - Julie Walters
- za britansku glumicu godine - Julie Walters
- Nominacije za Oscar!

Godine magazin proglašava *Billy Elliot* 39-tim najboljim britanskim filmom svih vremena.

Zanimljivosti o filmu

Jamie Bell je pohađao satove baleta u srednjoj školi i zbog toga su ga vršnjaci zadirkivali pa je dio tih iskustava utkao u ulogu.

Kad je Elton John prvi put u Cannesu vidio ovaj film, odmah ga je zamislio kao mjuzikl, što se kasnije i ostvarilo.

Film je djelomično inspiriran plesačem u Rojal Baletu, Philipom Marsdenom kojeg je scenarist upoznao dok je istraživao za film. Naime, on potječe iz vojničke obitelji iz Sjeverne Engleske i sam je prošao bolan i trnovit put ostvarenja svojih snova. Originalni naslov filma bio je – *Plesač*, no kad su ga prijavili za Cannes, bio je prijavljen i film *Plesač* u mraku pa su ga brzo preimenovali, kako se sam redatelj šali, ne preinventivno – u *Billy Elliot*.

Sažetak filma

Priča o mladoj nadi baleta kojoj konzervativna okolina staje na put u ostvarenju snova.

Sjeverna Engleska 1984. Jedanaestogodišnji dječak slučajno zaluta na tečaj baleta koji se održava u dvorani u kojoj obično trenira boks. Čarobni pokreti koji izvode male balerine obuzimaju ga u trenu i on vrlo brzo počne izbjegavati sate boksa te kriomice pohađati tečaj baleta gospođe Wilkinson. Ona odmah u Billyju prepoznaje veliki potencijal i pomalo zapostavljajući ostale, posvećuje mu se s puno entuzijazma.

Istovremeno, Billyev otac i brat, bore se za kruh. U tvrtki u kojoj rade, na snazi je štrajk, dok u obitelji vlada napetost koja kulminira otkrićem Billyevog novog hobija, s kojim nitko nije presretan. Bez novaca da dalje nastavi pohađati sate baleta, Billy ostaje bez jedine stvari koja mu je nešto značila u životu. Atmosfera u kući je tjeskobna, i sve se više osjeti praznina koju je za sobom ostavila nedavno preminula majka.

Ne želeći izgubiti svog omiljenog studenta, gospođa Wilkinson pristaje besplatno podučavati Billya, ukoliko se prijavi na audiciju za Kraljevsku baletnu školu. Intenzivno se predaju svakodnevnim pripremama, međutim na dan audicije sve kreće nizbrdo. Billy je spriječen pojaviti se jer mu istog dana brat biva pritvoren zbog štrajka. Gospođa Wilkinson pokušava stvar preuzeti u svoje ruke, kuca na vrata Billyeva doma i trudi se njegovom ocu objasniti kako je audicija velika prilika koju Billy nikako ne bi smio propustiti.. Pojavljuje se Tony, Billyev brat i radi scenu, te dovodi Billyja u jako neugodnu situaciju.

Siže film

Sjeverna Engleska 1984. godine. Jedanaestogodišnji dječak Billy Elliot, čija je majka nedavno preminula, živi s ocem Jackijem i bratom Tonyjem koji su obojica rudari, te s bakom koja boluje od Alzheimerove bolesti i koja je jednom sanjala o tome da postane plesačica. Dječak slučajno zaluta na tečaj baleta koji se privremeno premjestio u dvoranu u kojoj Billy obično trenira boks na koji ga je upisao otac. Ples balerine obuzima ga u trenu i on počne izbjegavati sate boksa koji mu se nimalo ne sviđa te kriomice pohađati tečaj baleta gospođe Wilkinson koja u Billyju prepoznaje veliki potencijal. Istovremeno Billyjev otac i brat sudjeluju u velikom štrajku rudara boreći se za radnička prava i bolje plaće. Kada Jackie sazna da Billy bez njegova znanja pohađa sate baleta razljuti se i zabrani mu da nastavi, no dječak potajno nastavlja. Ne želeći izgubiti svog omiljenog

studenta, gospođa Wilkinson pristaje besplatno podučavati Billyja, ako se prijavi na audiciju za Kraljevsku baletnu školu. Intenzivno se predaju svakodnevnim pripremama, međutim na dan audicije sve kreće nizbrdo. Billy se ne može pojaviti jer mu istog dana brat biva pritvoren zbog štrajka. Gospođa Wilkinson pokušava stvar preuzeti u svoje ruke, kuca na vrata Billyjeva doma i trudi se njegovom ocu objasniti kako je audicija velika prilika koju Billy nikako ne bi smio propustiti. Pojavljuje se Tony, Billyjev brat i radi scenu, te dovodi Billyja u neugodnu situaciju. Situaciju komplicira i činjenica kako je Billyjev najbolji prijatelj Michael homoseksualac pa otac i brat strahuju kako bi i Billy to mogao postati. No, nakon što otac jednom slučajno zatekne Billyja dok pleše osvjedoči se o njegovom nepobitnom talentu te mu odluči pružiti potporu i omogućiti mu da otiđe u London na audiciju. Iz ponosa odbija ponudu gospođe Wilkinson da im financijski pomogne i umjesto toga založi nakit pokojne supruge, a dio novca prikupe susjedi i kolege rudari. Na audiciji Billy je izvrstan, no zbog nervoze udari drugog dječaka zbog čega biva oštro ukoren. Billy se vraća kući s ocem uvjeren kako će zbog incidenta biti odbijen. No, naposljetku dobiva obavijest kako je primljen i on odlazi od kuće kako bi se školovao. Završna scena filma odvija se četrnaest godina kasnije, 1998., kada Billy nastupa u prestižnoj produkciji Labuđeg jezera dok u publici sjede njegov otac, brat i najbolji prijatelj.

2. ESEJ O FILMU

Britanski film Billy Elliot uspješno i s puno šarma spaja naizgled nespojive žanrove baletnog filma i socijalne drame. Redatelju Stephenu Daldryju ovo je bio filmski prvijenac, no riječ je o autoru koji je tada iza sebe već imao bogatu i uspješnu kazališnu karijeru. U svom nagrađivanom debiju on se s jedne strane odvažno koristi visoko estetiziranim svijetom klasičnog baleta kojeg je u britanskoj kinematografiji najuspješnije dočarao slavni redateljski duo Michael Powell i Emeric Pressburger u filmu Crvene cipelice (1948), a s druge poseže za rudarskim miljeom odnosno socijalnom tematikom koju u toj kinematografiji već desetljećima maestralno istražuju redatelji popu Ken Loacha i Mikea Leigha. Uz sve to, Billy Elliot spada u podžanr filma o odrastanju i to onaj tip koji istražuje utjecaj klase i podrijetla na formiranje junaka kao i rigidnost i konformizam male sredine. U tom se smislu Daldryjev Billy Elliot, za kojeg je originalni scenarij napisao dramatičar i scenarist Lee Hall, eksplicitno referira na klasik Kena Loacha Kes (1969) u kojem četrnaestogodišnji junak Billy Casper, baš kao i njegov imenjак iz novijeg filma, odrasta u siromašnom rudarskom gradu na sjeveru Engleske. Njegov

otac upravo sudjeluje u štrajku rudara i isprva je nesklon dječakovoj želji da se okuša u baletu, no s vremenom mijenja mišljenje. Prava drama ovog filma s toga ne leži u borbi s predrasudama i ukorijenjenim tradicijskim vrijednostima, već u pitanju mogu li ljudi iz nižih socijalnih klasa sanjati iste snove kao i oni povlašteni.

Nakon što Billy u baletu pronađe duhovno ispunjenje, identitetsko utočište i smisao postojanja pojavljuje se pitanje kako njegovom talentu dati budućnost koju zaslužuje. Film otvara pitanja drugačiji i različitih kroz Billyjev odnos s ocem, ali i kroz lik njegovog najboljeg prijatelja koji je transrodna osoba. No, predrasude se tijekom filma uspješno prevladavaju dok je za dobivanje šanse za odlazak na audiciju za prestižnu školu potrebna žrtva Billyjeva oca koji će vlastite ideale podrediti mogućem sinovljevom uspjehu. Međutim, Daldry unatoč ovom ozbiljnom i zahtjevnom podtekstu film vodi sigurnom rukom iskusnog zabavljača koji zna kako opčarati publiku pa se film gleda s lakoćom i užitkom čemu značajno pridonosi i eklektičan izbor filmske glazbe u kojem osim originalne glazbe Stephena Warbecka dominiraju kulturni britanski bendovi sedamdesetih i osamdesetih T.Rex, The Jam, The Clash i The Style Council što je autentičan izbor s obzirom na to da je radnja smještena u 1984. godinu.

O važnosti glazbe i plesnih dijelova u filmu svjedoči i činjenica kako je filma nekoliko godina kasnije uspješno adaptiran u kazališni mjuzikl koji je bio hit na londonskim i njujorškim pozornicama. Daldry nije pak sam otišao u smjeru mjuzikla, već je u dramsku strukturu vješto implementirao scene plesa koje fantastično uvjerljivo izvodi debitant Jamie Bell koji je kasnije ostvario zavidnu filmsku karijeru. Scene u kojima dječak trenira okružen djevojčicama u haljinama u sebi nose i dobrodošlu humornu notu te služe kao svojevrsni predah od dramskog razvoja filma. Veliko pak finale u kojem sada odrasli Billy nastupa u vrhunskoj produkciji Labuđeg jezera dok u publici sjede njegov otac i prijatelj dolazi kao dugo iščekivana potvrda kako mu je njegov uporni ples po trnju ne samo omogućio da nadvlada karte koje su mu podijeljene pri rođenju već i da dokaže kako je vjernost samome sebi najsigurniji put do zvijezda.

Višnja Vukašinić

3. METODIČKI PRIJEDLOZI ZA PRIPREMU, OBRADU I PONAVLJANJE

Metodički pristup u nastavnim situacijama i artikulaciji samoga sata ostat će, koliko je to moguće, ujednačeno osmišljen za igrani, dokumentarni i animirani film.

Predlažu se **aktivnosti** za pripremu učenika **prije projekcije** filma, aktivnosti **uz projekciju** filma, aktivnosti **nakon projekcije** filma u Muzeju te aktivnosti **nakon obrade** filma u učionici po povratku iz Muzeja. Aktivnosti prije projekcije i po povratku u školu u idealnom bi se slučaju mogle odvijati u sklopu nastave hrvatskoga jezika ili u sklopu sata razredne zajednice. Predviđeno trajanje predloženih aktivnosti prije dolaska na projekciju te po povratku u učionicu jesu jedan ili dva školska sata (ovisno o načinu na koji učitelj/ica odluči razraditi predložene ideje i oblikovati ih u nastavni sat te ovisno o prethodnom znanju učenika i o razrednoj dinamici). Unutar spomenutih četiriju grupa aktivnosti predlažemo da se izvođenje nastave filma, prema udžbeniku profesora Krešimira Mikića *Film u nastavi medijske kulture* sastoji od sljedećih nastavnih situacija: **motivacija, najava, prikazivanje filma, emocionalno-intelektualnu stanka, slobodno iznošenje doživljaja, istraživačka rasprava, uopćavanje i stvaralački oblici rada**. Artikulacija sata (slobodno iznošenje doživljaja, istraživačka rasprava, uopćavanje i stvaralački oblici rada) odvija se tijekom jednoga školskog sata (45 minuta).

U ovoj analizi nastojat ćemo kroz život jedanaestogodišnje dječaka obraditi odrastanje u teškim socijalnim uvjetima, nerazumijevanje u obitelji, o žrtvovanju na putu ostvarenja vlastitih snova, a učenici imaju priliku na konkretnom primjeru razviti i utvrditi svoja znanja o filmu i filmskim tehnikama.

ZADATCI

Nastavno područje: medijska kultura

Ključni pojmovi: kadar, plan, kut snimanja, filmska glazba, osvjetljenje, ples

Obrazovno-odgojne i funkcionalne zadaće: razvijanje sposobnosti promatranja, prepoznavanja, analiziranja i analiziranje i argumentiranog vrednovanja filma, ovladavanje filmskom terminologijom.

Nastavni oblici: frontalni, individualni, rad u skupini

Komuniciranje : višesmjerno komuniciranje (učitelj – učenici, skupina – skupina, učenici – učenici)

Nastavni izvori i sredstva: projicirani igrani film u kinodvorani, tekst kao izvor (tekstovi u nastavnim listićima), auditivni izvori (živa riječ učitelja/voditelja i učenika), vizualni izvori (pisani

tekstovi, priručna literatura), nastavna sredstva i pomagala (projektor, platno, DVD čitač, DVD s igranim filmom, nastavni listići)

Nastavne metode: metoda demonstracije, metoda razgovora, usmeno izlaganje, crtanje, problemski zadatci – metoda praktičnih radova

Korelacije: unutarpredmetna – internet, strip, stvaralačko i sažeto prepričavanje, pisanje biografije; međupredmetna – likovna kultura (svjetlo i sjena) glazbena kultura (film i glazba)

3.1. AKTIVNOSTI PRIJE PROJEKCIJE FILMA

MOTIVACIJA

Prva aktivnost

Balet, istraživanje na internetu

Učenicima, u sklopu nastave izražavanja, zadati da saznaju sve o baletu kao o načinu umjetničkog izražavanja. Razred se podijeli u skupine, svaka skupina ima svoju temu – povijest baleta, značenje baleta, baletni rekviziti i tehnike (moguće i u korelaciji s glazbenim), predstaviti najpoznatije balete i njihove skladatelje. Svaka skupina ima nekoliko dana za istraživanje i deset minuta za izlaganje, pomoću plakata ili prezentacija. Senzibilizirat ćemo ih za balet, poticati timski rad, potičemo ih na korisno služenje internetom, kao i na sažeto prepričavanje.

Druga aktivnost

Strip

Izložiti osnove stripa, izražavanje u kadrovima, pojasniti pojam kadra – u stripu i na filmu, a zatim im podijeliti osnovnu priču Billy Elliota i zadati im da je pokušaju izraziti u stripu.

Treća aktivnost

Rudari, rudnici i štrajk rudara u Velikoj Britaniji 1984.

Moguća je korelacija s geografijom i povijesti, proučiti što je rudnik, rude, a i povijesni štrajk rudara u Velikoj Britaniji. Učenici mogu napisati zamišljenu biografiju jednog rudara ili rudara štrajkaša.

3.2. AKTIVNOSTI UZ PROJEKCIJU FILMA

NAJAVA FILMA

Najavljujemo gledanje igranoga filma *Billy Elliot*, redatelja Stephena Daldryja. Prije same projekcije igranoga filma voditeljica programa učenicima priopćava nekoliko obavijesti o redatelju i filmu.

PRIKAZIVANJE FILMA

Prikazivanje igranoga filma *Billy Elliot*, redatelja Stephen Daldryja, u trajanju od 110 min.

EMOCIONALNO-INTELEKTUALNA STANKA

Stanka u trajanju od nekoliko sekundi radi usustavljanja dojmova i pripreme za nastavak rada.

RAZGOVOR S GOSTOM

Razgovor s redateljem mjuzikla ili umjetničkim direktorom festivala.

3.3. AKTIVNOSTI NAKON PROJEKCIJE FILMA

Slijedi prikaz artikulacije nastavnoga sata:

1. uvodni dio – motivacija (5 – 10 min)

- razgovor o dojmovima o pogledanome filmu

2. središnji dio – razrada (25 – 35 min)

- glavni junak, filmski planovi, rakursi, glazba na filmu, glazbeni film

3. završni dio – sinteza (5 – 10 min)

- izvođenje definicija na temelju grupnoga rada

SLOBODNO IZNOŠENJE DOŽIVLJAJA

Kako vas se dojmio film?

Kako vam se sviđa glazba i gluma u filmu? Biste li Vi nagradili ovaj film,

ako da – u kojim kategorijama?

- Gdje i kada se zbiva radnja filma?
- Tko su glavni likovi?
- Kojemu društvenom sloju pripadaju?
- Mislite li da Billy na neki način *izdaje* svoju obitelj, svoje mjesto u društvu i društveni stalež kojemu pripada?
- Imate li sami neki hobi i sport do kojega vam je jako stalo? Kakav je to osjećaj?

ISTRAŽIVAČKA RASPRAVA

Prva aktivnost

Glavni lik, Billy Elliot

Tijekom cijelog filma pratimo sazrijevanje glavnog lika Billyja. U čemu se to očituje?

- Kako je prikazan prvi Billyjev susret s plesom?
- U kojim prizorima glavni lik pleše iz ljutnje, stanovitog prosvjeda?
- Što mu u tim trenucima daje ples i glazba?
- Kako reagira otac, kad sazna da mu sin voli plesati?
- Zašto obitelj teško prihvaća uspjehe djeteta kao plesača? Razumiju li oni uopće što se događa s Billyjem.

Učenici se prisjećaju ovih scena, zatim zajednički potvrđujemo ili mijenjamo njihova opažanja gledajući video isječke.

(ISJEČAK 1A, ISJEČAK 1B, ISJEČAK 1C, ISJEČAK 1D)

ISJEČCI SE NALAZE U PRILOGU VIDEO ISJEČCI.

Druga aktivnost

Filmski plan

Kada smo gledali ove isječke – uočili ste da redatelj drugačije prikazuje Billyjev ples, od suza na licu, nego li naprimjer štrajk?

Ukoliko želimo prikazati da je netko od vas danas tužan – gdje moramo stati?

Udaljenost kamere od snimanog objekta je – filmski plan.

Znate li neke planove? Pojašnjavanje planova!

Prije nego li se vratimo uočavanju planova na filmu, ponovimo planove na listiću koji ću vam podijeliti.

(2.A NASTAVNI LISTIĆ NALAZI SE U PRILOGU)

Sad kad smo uočili različite primjere filmskog plana, pokušajmo ih uočiti i na našem filmu!

Slijedi promatranje i uočavanje filmskih planova u različitim isječcima iz filma.

(ISJEČAK 2A - krupni plan, ISJEČAK 2B - detalj, ISJEČAK 2C - total)

(ISJEČAK 2D - srednji plan)

(ISJEČCI SE NALAZE U PRILOGU VIDEO ISJEČCI)

Treća aktivnost

Kutevi snimanja i osvjetljenje

Redatelj filma često u filmu uspoređuje Billyjevo plesanje s čime?

Često uspoređuje s različitim životnim situacijama...

- Koje su to situacije?
- Prikazivanje paralelnih radnji postiže se kojim izražajnim sredstvom?

- Što se postiže usporenim pokretom?
- Koja se izražajna sredstva rabe kako bi se prizori mukotrpnih vježbi plesa za gledatelje učinili ipak zanimljivijim? (ISJEČAK 3A)
- Jeste li uočili zanimljive kutove snimanja? (ISJEČAK 3B i 3C)

Kako bi opisali osvjetljenje u prostoru kad Billy dolazi na prvu plesnu probu?
(ISJEČAK 3C)

Četvrta aktivnost

Glazba

Puštamo nekoliko glazbenih isječaka i učenici zamišljaju pripadajuće scene.

Otvaramo isječke sa slikom i komentiramo koliko su bili precizni u odgonetavanju prizora.

Kako djeluje klasična glazba, a nama danas stari rock klasici?

Kako na nas djeluje – i kolika je uloga glazbe u ovom filmu?

(ISJEČAK 4A koji prikazuje uvodnu scenu)

(ISJEČAK 4B koji prikazuje štrajk)

(ISJEČAK 4C koji prikazuje završnu scenu)

Koliki je utjecaj glazbe u ovom filmu?

Možemo li ovaj film nazvati – mjuziklom?

Zašto? Kako definiramo mjuzikl?

****mjuzikl (eng. musical), igranofilmski žanr. Narativna struktura mu se temelji na onoj romantične komedije pa se zapravo radi o glazbenoj komediji. Tvore ga filmovi u kojima se radnja povremeno odvija pjesmom i plesom, ili su oni sastavni dio života junaka. Žanr se oblikovao ustaljenjem zv. filma poč. 1930-ih, a nastavljao se na kaz. tradiciju mjuzikla. Do 1960. jedan je od najpopularnijih žanrova (razvoj su mu obilježili koreograf i redatelj B. Berkeley, redatelji M. Sandrich, S. Donnen, V. Minnelli te plesači F. Astaire, G. Rogers, G. Kelly i dr.). Tipično se, iako ne uvijek, bavi životom glazb. i plesачkih profesionalaca, a pjevačke i plesne točke javljaju se ugl. kao idealizacijski trenutci u životu junaka ili kao njihovi nastupi.***

Jesmo li iznenađeni što je film ipak doživio svoju kazališnu adaptaciju?

Osjeća li se razlika u kazališnoj u odnosu na filmsku glumu? Objasnite.

(Hrabriji učenici mogu demonstrirati tu razliku.)

Možemo li ovaj film nazvati – glazbenim filmom? (To je svaki film u kojem glazba ima vodeću tematsku ili prezentacijsku funkciju.)

UOPĆAVANJE

- *Koje vrste planova smo zajednički raspoznavali na filmu?*
- *Koje kutove snimanja smo uočavali? Kakav je to dojam ostavljalo na nas?*
- *Kakav je utjecaj glazbe u doživljaju filma? Navedite primjere iz filma.*
- *Kakav je to glazbeni film, navedite neki...*
- *Što smo danas, svi skupa, mogli naučiti od Billy Elliota?*

3.4. AKTIVNOSTI NAKON OBRADE FILMA

- * Napiši biografiju pod nazivom – Billy Elliot!
- * Rock glazba na filmu, napiši kratki osvrt.
- * Učenici se mogu podijeliti u nekoliko grupa i
i izraditi strip na temu Billy Elliot.
- * Pismeno objasnite svoj stav o tvrdnji: svatko od nas ima pravo na
različitost!

LITERATURA:

Mikić, Krešimir (2001.) **Film u nastavi medijske kulture**, Zagreb: Educa

Filmska enciklopedija, Leksikografski zavod, 1990., ur. Ante Peterlić

Filmski leksikon, Leksikografski zavod, 2003., ur. Bruno Kragić i Nikica Gilić

4. OBAVIJESTI ZA UČITELJE I NASTAVNIKE

4.1. POJMOVNIK

BALETNI FILM - igrani film koji tematizira događaje vezane za baletne predstave i umjetnike. Baletni film je podvrsta glazbenog filma što je nadžanrovska odrednica za svaki film ili žanr u kojem glazba ima vodeću tematsku ili prezentacijsku funkciju.

DRAMA – filmski žanr s glavnim junacima zaokupljenim svojim društveno-psihološkim problemima. Ovisno o tematskom naglasku razlikuju se socijalna drama i psihološka drama.

FILMSKA GLAZBA - glazba koja je sastavni dio filmskog izlaganja. Razlikuje se po izvoru, na prizornu ili ambijentalnu glazbu, kojoj je izvor u prikazivanome prizoru, i na neprizornu ili popratnu glazbu, koja ne pripada prizoru nego je dodana kao pratnja filmskom prikazivanju. U nijemom filmu popratna se glazba u pravilu izvodila u kinu.

FILMSKI ROD - velik skup filmova sa zajedničkim strukturalnim značajkama koje pogoduju određenom psihosocijalnom učinku. Rodom se drže igrani, dokumentarni, obrazovni, propagandni, animirani i ekeperimentalni film (no oni nisu međusobno isključivi pa filmovi mogu kombinirati rodnu pripadnost). Kriteriji uključivanja u različite rodove raznovrsni su, no u prvom redu se razvrstavaju prema tome služe li pretežito maštalačkim razradama (odnosno tzv. fikcionalnosti – igrani, animirani i eksperimentalni. film) ili im je najvažnije informiranje o stvarno zatečenom stanju stvari u svijetu (odnosno služe li tzv. faktivnosti – dokumentarni i obrazovni film).

GLUMAC - osoba koja utjelovljuje (glumi) scenarijski zamišljene likove u filmu (koja ostvaruje ulogu).

IGRANI FILM- filmski rod koji čine filmovi usredotočeni na uobičajeno pripovijedno predočavanje zamišljenih svjetova i zbivanja. Igrani se film posebno scenarijski zamisli, scenografski pripremi i glumački odigra. Osobite podvrste igranog filma nazivaju se filmskom vrstom ili žanrom. Igrani film dominira svjetskom kinematografijom.

KADAR - jedinica filmskog izlaganja, dio filma u kojemu se bez ikakvih promatračkih prekida prati prizorno zbivanje. Kadrovi se u filmskom djelu međusobno razdvajaju montažnim prijelazom.

KUT SNIMANJA (RAKURS) - nagib promatranja snimanog predmeta. Kad se prizor promatra odozgo prema dolje, kadar je iz gornjeg rakursa, a odozdo prema gore iz donjeg rakursa. Jaki donji rakurs naziva se i žablja perspektiva, a krajnji gornji rakurs ptičja perspektiva.

PLAN - udaljenost glavnog predmeta promatranja u kadru od točke promatranja. Plan, odnosno promatračka udaljenost, utvrđuje se prema tome u kojoj mjeri predmet promatranja zauzima vidno polje (izrez kadra). Pri određivanju te mjere obično se služi veličinom ljudskog lika.

PLANOVI

1. detalj – plan u kojem izrez kadra obuhvaća djelić nekog predmeta (npr. nečiji nos, pištolj na stolu, itd.). U narativnom filmu se najčešće upotrebljava kao kadar na koji valja obratiti pozornost.
2. krupni plan – filmski plan u kojem izrez kadra obuhvaća ljudsko lice, odnosno ljudsku glavu. Upućuje na vrlo blisku, intimizirajuću, promatračku udaljenost od ljudi i predmeta.
3. blizu – filmski plan kojemu izrez kadra obuhvaća čovjekovo poprsje.
4. srednji plan – filmski plan u kojemu izrez kadra obuhvaća središnje likove ljudi u cijeloj njihovoj veličini. Često se koristi kao temeljni kadar
5. polutotal – filmski plan u kojemu se promatra dio veće ambijentalne cjeline (jedan dio sobe, dio ulice, dio gradskog trga, dio prepoznatljiva krajolika i sl.). Upućuje na veću promatračku udaljenost.
6. total (također: daleki ili vrlo daleki plan) – filmski plan u kojemu izrez kadra obuhvaća cjelinu nekoga većeg ambijenta (koncertnu dvoranu, gradski trg, cjelovit krajolik i sl.). Obilježava promatračku udaljenost s koje se mogu opažati samo opće crte promatrana ambijenta, često u opisne svrhe.

SCENARIJ - književni predložak u kojemu se razrađuje prizorna strana odnosno scene budućeg filma. U igranofilm. scenariju razrađuje se prizorno radnja filma uz specifikaciju ambijenata, likova i njihovih pojedinih postupaka i dijaloga. Dijalozi su obično izdvojeno pisani, a teži se i posebno označavati pojedine scene.

Višnja Vukašinović

4.2. IGRANI FILM *Billy Elliot* – ZA ČITANJE, ISTRAŽIVANJE I SAMOSTALAN RAD

Korisne mrežne stranice i članci o filmu:

<http://www.filmcritic.com/review.php?movie=4464>

Korisne mrežne stranice o upotrebi filma u nastavi:

<http://www.filmski.net/>

5. RADNI LISTOVI ZA UČENIKE

(NALAZE SE U ZASEBNOJ MAPI NA CD-u, PRIPREMLJENI ZA ISPIS.)

NASTAVNI LISTIĆ, 2A

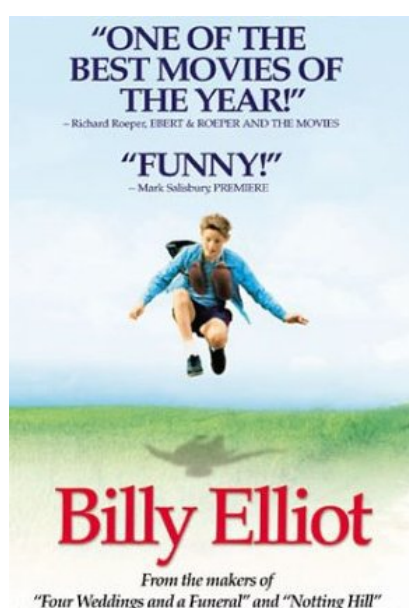
Planovi:

6. GALERIJA SLIKA

(NALAZI SE U ZASEBNOJ MAPI NA CD-u.)

Kontakti:

Edita Bilaver Galinec, dipl.oecc.
predsjednica Udruge Djeca susreću umjetnost
Mobitel: +385 98 729578
E-pošta: e.galinec@sedmikontinent.org
www.sedmikontinent.org

Ivana Jakobović Alpeza, prof. hrvatskog jezika
voditeljica programa SEDMI KONTINENT
Udruga Djeca susreću umjetnost
Mobitel: +385 98 251274
E-pošta: i.alpeza@sedmikontinent.org
www.sedmikontinent.org

Udruga Djeca susreću umjetnost zadržava autorska prava na predmetni edukacijski materijal ANALIZA igranoga filma Billy Elliot koja je sastavni dio programa Udruge pod nazivom SEDMI KONTINENT.

